

GUVERNUL
ROMÂNIEI

INSTITUTUL PENTRU
STUDIAREA PROBLEMELOR
MINORITĂȚILOR NAȚIONALE

400697 Cluj Napoca
Str. Gavril Muzicescu, nr. 5
Tel: 0364 103 154; 0364 116 261
Fax: 0364 103177
E-mail: office@ispmn.gov.ro
www.ispmn.gov.ro

noutăți

în cercetarea minorităților naționale din România

▪ reviste, articole

Magyar Kisebbség, anul XVI, vol. 61–62, nr. 3–4, 2011.

Abstract. Apărut recent, penultimul număr al revistei abordează subiectul *A magyar kisebbségi kérdés a nemzetközi fórumok előtt* [Problemele minorității maghiare în fața forurilor internaționale]. Ambele studii, care reflectă direct tematica propusă, analizează fenomene cu valențe istorice. Astfel, Gabriella Hermann prezintă activitatea Asociației Transilvanilor din America în perioada 1952–1977, iar Veronika Kaszás măsurile diplomatice luate de Ungaria în legătură cu problematica refugiaților din Transilvania între anii 1987–1989.

Secțiunea intitulată *Műhely* [Atelier] conține trei studii. Bernadett Baumgarten prezintă rolul Bisericii Romano-Catolice în mișcările șvabilor din județul Satu Mare în perioada interbelică. Levente Salat analizează problematica comunității politice din perspectiva relațiilor majoritate-minoritate. Attila Szavári prezintă politicile prim-ministrului Pál Teleki în legătură cu Transilvania în perioada 1940–1944 pe baza discuțiilor purtate la conferințele organizate cu scopul de a planifica și soluționa anumite probleme, întâlniri la care a participat și elita politică și economică maghiară din Transilvania.

Numărul este încheiat de secțiunea *Stúdium* [Studii] în care Erika Keszler analizează reprezentarea minorității maghiare din România, în Parlamentul European, prin prisma activității europarlamentarilor Csaba Sógor, Gyula Winkler și László Tőkés.

Magyar Kisebbség, anul XVII, vol. 63–64, nr. 1–2, 2012.

Abstract. Numărul recent al revistei *Magyar Kisebbség* este intitulat *Egy regionalista vegyes párt esélyeiről Erdélyben* [Despre șansele apariției unui partid regional multiethnic în Transilvania]. Actualitatea tematicii a fost conferită de dezbaterile legate de schimbarea legii electorale în România, respectiv succesul partidului multiethnic Most-Híd în Slovacia. Dezbaterea științifică din paginile revistei este inițiată de articolul semnat de către Miklós Bakk și István-Gergő Székely, iar autorii care au răspuns la acesta sunt Gergely Illyés, Nándor László Magyar, Árpád Márton, Alpár Zoltán Szász, István Székely, Csilla Zsigmond. Completând argumentele și contraargumentele teoretice și empirice prezentate în aceste lucrări, secțiunea intitulată *Dokumentumok* [Documente] conține o selecție de articole din revista *Provincia* pe tematica strategii regionale, partid regional, consociaționism și democrație consensuală semnate de către Gabriel Andreescu, Miklós Bakk, Antonela Capelle-Pogăcean, Al. Cistelean, Zolt Attila Borbély, Zoltán Kántor, Sabin Gherman, Marius Cosmeanu, Traian Ștef și Elek Szokoly.

Secțiunea intitulată *Stúdium* [Studii] conține trei lucrări: prima scrisă de către András Bethlendi despre problematica drepturilor individuale și colective în protecția minorităților naționale, a doua de Endre Borbáth despre legăturile istorice și logice între naționalism și liberalism, iar a treia de Zsuzsanna Noémi Both despre principiul „în slujba poporului” (népszolgálat) și compromisuri reflectate în opera lui István Imreh, renumit istoric din România în perioada comunistă.

Numărul este încheiat de secțiunea *Szemle* [Recenzii] în care Szidónia Madaras prezintă întrebările și răspunsurile formulate la prezentarea de carte din martie 2012, Cluj-Napoca, a ediției maghiare *Nacionalista politika és hétköznapi etnicitás egy erdélyi városban* [Politică naționalistă și etnicitate cotidiană într-un oraș transilvănean] de Rogers Brubaker, Margit Feischmidt, Jon Fox și Liana Grancea.

- proiecte, rapoarte de cercetare

Parteneriatul regional 4 al liderilor romi, București, 21–24 iunie 2012

Descriere. Înălțirea liderilor romi la București a fost organizată cu asistența și sprijinul American Bar Association, Rule of Law Initiative (ABA ROLI) în cadrul programului regional *Partnership for Roma Protection, Prevention, and Promotion* [Parteneriat pentru protecția, prevenirea și promovarea romilor], implementat în Bulgaria, Macedonia, Serbia și România în parteneriat cu patru ONG-uri locale: BILI (Bulgaria), DAJA (Macedonia), NSHC (Serbia) și Romani CRISS (România). Programul oferă posibilitatea liderilor romi din țările participante să discute despre problemele curente ale comunității lor și să ia parte la cursuri ținute de experți. Evenimentul de față reprezintă cel de-al patrulea curs din cadrul programului, care se încheie în septembrie 2012.

Cu această ocazie, aproape 50 de activiști romi au participat la seminariile axate pe tematica tehnicilor pentru combaterea discriminării romilor, și anume: *Provocările în domeniul incluziunii romilor în România*, susținut de către dr. Gheorghe Iancu (avocatul poporului), Csaba Asztalos (președintele CNCD), Marius Jitea (Secretariatul General al Guvernului); *Stereotipuri și prejucii față de romi* cu Delia Niță (manager Program Antidiscriminare la Centrul de Resurse Juridice); *Tehnici pentru identificarea cazurilor de discriminare în comunitățile de romi* cu István Haller (CNCD); *Project design* cu Cristi Mihalache (proiect manager la Fundația Roma Education Fund Romania), *Segregarea școlară a copiilor romi* cu Cristi Mihalache; precum și *Accesul romilor la spațiile publice* cu Vasile Gilbea (Romani CRISS).

Pentru mai multe informații contactați Romani CRISS: office@romanicriss.org.

- simpozioane, conferințe, mese rotunde, workshopuri

Sesiune de comunicări științifice Structuri sociale și strategii identitare/Társadalmi szerkezetek és önzonossági stratégiák, Sibiu, 28 mai – 1 iunie 2012

Descriere. Evenimentul reprezintă cea de-a XXI-a reuniune a Comisiei mixte de istorie româno-maghiară/Magyar–Román Történetés Vegyes Bizottság ce se desfășoară sub patronajul Academiei Române și al Academiei Maghiare de Științe.

Cu această ocazie au fost prezentate următoarele lucrări: István Tringli (AMS, Budapesta) – *La frontiera clasei nobiliare. Femei aristocrate, soți care nu sunt nobili și copiii lor în Ungaria Evului Mediu*; Maria Țiplic (ICSU, Sibiu) – *Reședințele elitei săsești (1140–1350) – simbol identitar*; Levente Nagy (ELTE, Budapesta) – *Atât maghiar, cât și croat, dar și italian. Identitatea familiei Zrinyi și strategia sa politico-socială*; Ioan Drăgan (Direcția Județeană Cluj a Arhivelor Naționale) – *Nobili și nemeși români în Transilvania în secolele XV–XVII*; Anton Dörner (Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca): *Societatea curții princiare din Transilvania în a doua jumătate a secolului al XVII-lea*; Ileana Căzan (Institutul de Istorie „Nicolae Iorga”, București) – *Ungurii în cronistica românească din secolele XVII–XVIII*; Miskolczy Ambrus (ELTE, Budapesta) – *Populația Transilvaniei în secolul al XVIII-lea – Surse, controverse și interpretări*; Sándor Pál-Antal (membru extern AMS) – *Stratificarea socială a secuilor în secolul al XVIII-lea*; Remus Câmpeanu (Institutul de Istorie „George Barițiu”, Cluj-Napoca) – *Proiectele episcopului Inochentie Micu în legătură cu dezvoltarea societății românești din Transilvania în a doua jumătate a secolului al XVIII-lea*; Zoltán Fónagy (AMS, Budapesta) – *Asimilare și urbanizare. Germanii din Budapesta în perioada 1851–1940*; Szász Zoltán (AMS, Budapesta) – *Reforma identitară a aristocrației din Ungaria la cumpăna secolelor XIX–XX*; Pál Fodor (AMS, Budapesta) – *Identitatea și atitudinile elitei otomane. Religie și etnicitate*; Vasile Ciobanu (ICSU Sibiu) – *Structuri sociale și identitate națională la germanii din România între anii 1919–1940*; Alexandru Ghișă (Ministerul Afacerilor Externe al României) – *Schimbări identitare în Europa Centrală (Austria, Ungaria, România) după căderea Cortinei de Fier*.

Atelier științific *The German Diaspora in Eastern and Central Europe and the Former Soviet Union* [Diaspora germană în Europa Centrală și de Est și în fosta Uniune Sovietică], Durham (UK), 22–23 iunie 2012

Descriere. Atelierul a fost organizat de către Universitatea din Durham (University of Durham, UK) cu scopul de a întruni cercetătorii care abordează diferite fenomene legate de situația diasporei germane, precum: migrație, identitate, istorie și memorie, relația lor cu țara de origine și cu cea unde trăiesc, comunitatea lăsată în urmă și cu alte grupuri etnice. Discuțiile, bazate pe 18 lucrări prezentate, s-au desfășurat în următoarele cinci paneluri: *Memorie și identitate în relațiile germano-poloneze*, *Istorie și identitate a etnicilor germani în Ungaria și România*, *Managementul minorităților în Europa Centrală și de Est și problematice identitare*, *„Germanitatea” în fosta Uniune Sovietică și alte țări*, *Germanii în România – memorie și identitate*.

În legătură cu germanii din România au fost prezentate următoarele lucrări: Töhötöm Szabó (UBB, Cluj-Napoca) – *The German neighbours: culture, economy and ethnicity in a Transylvanian micro-region* [Vecinii germani: cultură, economie și etnicitate într-o microregiune transilvană], James Koranyi (University of St. Andrews) – *What did Romanian Germans do? Writing the memory of communism today* [Ce au făcut germanii? Scriind memoria comunismului astăzi], Cristian Cercel (Durham University) – *Romania and its German Minority after 1989. Memory, History, and Mass-Media Discourses* [România și minoritatea sa germană după 1989. Memorii, istorie și discursuri mass-media], Cosmin Budeanca (UBB, Cluj-Napoca) – *Involvement of Romanian Former Communist Political Police (Securitatea) in the Process of Romanian German Emigration 1978–1989* [Implicarea Securității în procesul emigrării germanilor din România între anii 1978–1989], Corneliu Pintilescu (UBB, Cluj-Napoca) – *In Search of the Emigration Approval: Remembering the Bureaucratic Odyssey of Transylvanian Saxons in Their Relationship with State Institutions in Communist Romania* [Cererea de emigrare: Amintind de odiseea birocratică a sașilor din Transilvania în legătură cu instituțiile de stat în România comunistă], Dan Draghia (Universitatea din București) – *Facing the past. (Hi)stories and reconciling memories in two German communities from Transylvania* [În față cu trecutul. Istorie și memorie reconciliante în două comunități germane din Transilvania].

Pentru mai multe detalii contactați organizatorii: ruth.wittlinger@durham.ac.uk.

Conferința internațională *Centre și instituții de cercetare a istoriei evreilor din Europa*, Oradea, 27 iunie 2012

Descriere. Conferința a fost organizată de către Centrul de Cercetare a Istoriei Evreilor „Eva Heyman” (Universitatea din Oradea), Asociația Culturală „Crișana”, Federația Comunităților Evreiești din România, Consiliul Județean Bihor, Comunitatea Evreilor din Oradea, Școala de Înalte Studii Iudaice din Franța (Universitatea „Paul Valéry” Montpellier III), Centrul de Studii Transilvane (Academia Română), Institutul de Iudaistică și Istorie Evreiască „Dr. Moshe Carmilly” (Universitatea Babeș-Bolyai). Organizatorii și reprezentanții centrelor de cercetare situate în România (Centrul pentru Studiul Istoriei Evreilor din România, Centrul de Istorie a Evreilor și Ebraistică „Dr. Alexandru Șofran” din Iași, Institutul pentru Studiul Holocaustului din România „Elie Wiesel”), Franța (Nouvelle Gallia Judaica – Centre national de la recherche scientifique), Ungaria (Fundația Publică Centrul de Documentare asupra Holocaustului și Colecție Memorială) și Slovacia (Muzeul Evreiesc Prešov) au împărtășit din experiența propriilor instituții, au făcut referire la proiectele pe care le-au derulat până în prezent, precum și la viitoarele proiecte pe care intenționează să le dezvolte, dar au analizat și activitatea altor instituții implicate în studiul evreilor.

Pentru mai multe informații consultați programul afișat pe pagina web a Federației Comunităților Evreiești din România: <http://www.fcer.jewishfed.ro>.

▪ anunțuri

Propuneri de lucrări la conferința internațională *Sociologia europeană: noi provocări și oportunități*, Oradea, 27-29 septembrie 2012

Descriere. Conferința internațională, *Sociologia europeană: noi provocări și oportunități*, organizată de către Asociația Română de Sociologie, Universitatea din Oradea, Facultatea de Științe Socio-Umane și Institutul de Cercetare a Calității Vieții al Academiei Române își propune să deschidă un spațiu de investigare a noii situații cu care societățile noastre se confruntă. Ea reunește contribuții teoretice și empirice din sociologie dar și din domenii apropiate precum demografia, antropologia și asistența socială. Teoreticienii și practicienii din domeniile mai sus-menționate sunt așteptați să prezinte lucrări și să participe la dezbateri. Pentru a vizualiza scurta prezentare a celor 29 de secțiuni propuse, accesați: www.conference.arsociologie.ro/sections/lista-sectiunilor.

Rezumatele în limba engleză ale lucrărilor, maxim 250 cuvinte, trebuie încărcate electronic până la data de 25 iulie 2012. Formularul de înregistrare online poate fi accesat la: www.conference.arsociologie.ro/Online-abstract-submission. O persoană nu poate semna (ca autor sau coautor) mai mult de două lucrări prezentate în cadrul conferinței. Participanții vor fi notificați online cu privire la acceptarea lucrărilor până la data de 30 iulie 2012.

O selecție a lucrărilor prezentate, trimise până la data de 15 octombrie 2012, va fi publicată în numerele speciale ale revistelor Sociologie românească, Calitatea vieții și Inovația socială. Lucrările vor fi selectate printr-un proces double blind peer-review.

Pentru mai multe informații consultați pagina web a conferinței www.conference.arsociologie.ro sau trimiteți întrebări la adresa: conference@arsociologie.ro.

▪ despre buletinul informativ *Noutăți*

Lucrările științifice recent apărute și evenimentele de importanță majoră în domeniul cercetării minorităților naționale din România incluse în acest buletin informativ nu constituie o listă completă. Cei interesați să coopereze la realizarea lui sunt rugați să ne contacteze la adresa centru.doc@ispmn.gov.ro. Cei care nu doresc să primească acest buletin informativ sunt invitați să ne contacteze în acest sens.

Informații detaliate în legătură cu proiectul *Noutăți în cercetarea minorităților naționale din România* și numerele anterioare ale buletinului informativ se găsesc pe pagina de internet ISPMN [<http://ispmn.gov.ro/>].